

Activiteitenverslag 2023

In 2023 is de restauratie van de grote kassen van Schoonheten eindelijk gereed gekomen. Als Stichting hebben we hieraan bij kunnen dragen door het fourneren van archiefgegevens over de geschiedenis van de kassen, in het bijzonder door het leveren van fotomateriaal.

Donateursdag 2023

Onze Donateursdag 2023 was gewijd aan deze restauratie. Op 19 september vond deze dag plaats, waarbij de zaal van Schoonheten tot de laatste plaats bezet was. Hoofdspreker was Ing. Marcia Mulder, de architecte die de restauratie begeleidt. Na een inleiding over de geschiedenis van kassen in Nederland heeft zij met beelden het verloop van de restauratie laten zien. Een verwijzing naar deze presentatie is ook te vinden op onze website.

Stand van zaken van de bewaarde archieven

De directeur van onze Stichting heeft eind 2023 een overzicht over de stand van zaken m.b.t. de archieven die in beheer zijn van de Stichting Archivariaat Bentinck-Schoonheten opgesteld. Hieronder volgt een samenvatting.

Eind 2006 zijn de archivalia, die tot dan toe ongeorganiseerd bewaard waren in het huis Schoonheten overgebracht naar het archiefgebouw van de Stichting, nadat deze door vrijwilligers verpakt in zuurvrije omslagen en ondergebracht in z.g.n. Amsterdamse dozen waren verpakt. De charters zijn ondergebracht in zuurvrije enveloppen.

Charters

Alle charters zijn, met financiële bijdrage van het Prins Bernhard Cultuurfonds, geconserveerd. Helaas is geconstateerd dat daarbij niet alle charters toen in de juiste enveloppen zijn ondergebracht. Dit heeft er toe geleid dat de directeur en zijn echtgenote in 2023 vele uren hebben moeten besteden aan het controleren van alle dozen en te zorgen voor een logische volgorde. Van een aantal charters is het nummer niet meer te achterhalen omdat deze tijdens de conservering verloren is gegaan. Het zal de nodige tijd kosten om deze bij de definitieve ordening te traceren.

W. (Pim) Bentinck van Schoonheten

In de loop van de jaren heeft de Stichting archivalia van Pim Bentinck van Schoonheten ontvangen. Dit archief is eind jaren 90 van de vorige eeuw geïnventariseerd. Later heeft Pim Bentinck twee keer nog eens een (groot) aantal archivalia geschonken. Bij het onderbrengen in Amsterdamse dozen bleek dat niet alle door de directeur eind jaren 90 geïnventariseerde documenten in de eerste schenking zaten. Na het overlijden van de moeder van Pim, kreeg de Stichting nog een grote kist met documenten grotendeels betrekking hebbende op zijn grootouders Bentinck (Willem Bentinck van Schoonheten en Cateau Greven) en overgrootouders Greven-Wentholt. Hierin zaten ook de documenten die nog ontbraken. In de kist een grote hoeveelheid brieven waarvan het moeilijk is te achterhalen wie de afzender is. Er werden nog al eens koosnamen gebruikt of alleen maar de eerste letter van de voornaam/roepnaam.

Een gevolg van het feit dat je niet alle documenten in één keer hebt gekregen is dat een aantal stukken samengevoegd moeten worden en opnieuw de inventarisatie moet worden gedaan.

Bentinck-Lobach

Van de erfgenamen van Barones Bentinck – Lobach heeft de Stichting in het begin van deze eeuw archivalia, waaronder veel foto's, betreffende Bentincks uit de Nijenhuis tak, verkregen. Onderdeel van de schenking was een glas-in-lood met van het Bentinck-familiewapen naar ontwerp van de

bekende glazenier Ninaber uit Boxtel. Dit glas-in-lood raam staat nu in de bestuurskamer. Dit toen geïnterpreteerde archief is onlangs nogmaals gescreend en definitief gemaakt.

Huis Landeck

Ook heeft de Stichting een grote hutkoffer vol archivalia ontvangen afkomstig van het huis Landeck te Maarn. Het bevat in hoofdzaak stukken van twee generaties opperstalmeester Bentinck (C.A. en R.F.C.). Ook deze archivalia heeft onze directeur geïnterpreteerd en beschreven. Na het overlijden van S.P. (Sam) Bentinck en zijn echtgenote A.C. (An) Bentinck-Philipse heeft de Stichting van hun dochters Lot en Saskia een grote hoeveelheid documenten mogen ontvangen. Ook hier is van toepassing dat dit de oorspronkelijke ordening van het archief Landeck behoorlijk overhoop haalt en de directeur de taak op zich genomen heeft om de inventaris te herschrijven.

Roekx - Barendrecht

Van Rentmeesterij Roekx te Barendrecht heeft onze directeur het archief betreffende het beheer van de bezittingen van Maximiliaan Robert baron Bentinck tot Buckhorst gekregen. Max Bentinck was eigenaar van het Landgoed Beerze bij Ommen en oom van de laatste heer van Schoonheten. Zijn archief is door zijn neef en erfgenaam mr. R.F.C. baron Bentinck van Schoonheten in 1963 toegevoegd aan het Schoonheten archief.

Den Tex

Van Ursula den Tex, voormalig bestuurslid van onze Stichting en nicht van de laatste heer van Schoonheten heeft de Stichting, na het verschijnen van het door haar geschreven boek, "Anna Bentinck", alle archivalia met betrekking tot haar moeder in ontvangst mogen nemen. Deze zijn nog niet geïnterpreteerd. Voor het grootste deel betreft het brieven.

Van Teylingen

Na het overlijden van Diederik van Teylingen, wiens moeder een Bentinck was, zijn alle roerende zaken in zijn nalatenschap door de erfgenaam (Stichting Landschap Overijssel) in Enschede geveild. Tijdens de kijkdagen bleek dat ook een doos met documenten en foto's te koop werd aangeboden. Het verzoek van onze directeur aan het bestuur van Landschap Overijssel om deze doos niet te verkopen maar aan onze Stichting te schenken is met hulp van hun bestuurslid Willem Hendrik baron van Ittersum, ingewilligd. Het is niet van grote importantie maar het hoort zeker in ons archief thuis.

Wonink-Nijenhuis

Antoon Willem Nijenhuis is in 1877 als tuinbaas op Schoonheten gekomen. Eind 2008 heeft mevrouw Gerrie Wonink-Nijenhuis uit Hoogeveen een foto album en een aantal documenten aan de Stichting geschonken. Het album bevat ca 55 foto's betreffende de families Bentinck, Nijenhuis en Hoogeboom. De documenten hebben merendeel betrekking op Antoon Willem Nijenhuis. De benoemingsbrief van Derk Bentinck is een van de documenten, alsmede een tweetal getuigschriften van voorgaande werkgevers.

't Winkeltie

Wim en Ineke Grootenhuis (van 't Winkeltie) hebben een tweetal oude kasboeken, afkomstig van Wims ouders, Hendrik Jan en Mina Grootenhuis, aan de Stichting geschonken. Deze waren in 1933 begonnen met een "winkel van Sinkel", waar alles verkocht werd wat de boer nodig had, aan de Schoonhetenseweg. Daarnaast kreeg de *Stichting* een cassette met 47 dia's van het 40 jarig huwelijksjubileum van de laatste heer van Schoonheten mr R.F.C. baron Bentinck van Schoonheten en zijn echtgenote jonkvrouwe E.W.M. de Brauw in 1980.

Aller-Berencamp-Brieler

De definitieve afronding van de inventaris van de archivalia afkomstig van de voormalige Gelderse havezaten Aller, Berencamp en de Brieler is vrijwel gereed. Deze archivalia zijn in de eerste helft van de 19^e eeuw door vererving in de familie Van Pallandt op het huis Eerde bij Ommen terechtgekomen. In de eerste helft van de vorige eeuw heeft de toenmalige heer van Eerde, baron Van Pallandt, zijn archieven overgedragen aan het toenmalige Rijksarchief in Zwolle/Historisch Centrum Overijssel (thans Collectie Overijssel). Bij die gelegenheid heeft hij de stukken betreffende de familie Bentinck geschonken aan Max Bentinck tot Buckhorst, met de mededeling deze horen niet bij Van Pallandt of bij het huis en landgoed Eerde. Alleen de afsplitsing is erg onzorgvuldig gebeurd. Ongeveer de helft van het Aller-Berencamp-Brieler Archief is uiteindelijk in Zwolle terechtgekomen. De onzorgvuldigheid blijkt mogelijk ook uit het feit dat de stukken betreffende Aller, Berencamp en Brieler in twee trances in Zwolle terecht zijn gekomen en ook afzonderlijk zijn geïnteriseerd.

Na het overlijden van Max Bentinck in 1962 hebben de heer Eric Willem Röell en zijn echtgenote Jacoba Elisabeth Bentinck, die erfgename was van de buitenplaats Beerze, de stukken overgedragen en zo zijn ze op Schoonheten terecht gekomen.

Havezate Heemse

In ons archief is ook het archief van de voormalige havezate Heemse, Hardenberg, ondergebracht, ca 3 meter. Dit archief is door onze directeur geïnteriseerd en beschreven. Het is eigendom van mevr. L. barones Sirtema van Grovestins-Hasseley Kirchner te Bloemendaal.

Fotoarchief

In het archief is een grote collectie glas- en celluloid negatieven aanwezig. Deze collectie is door studenten van het Deltion College, afdeling drukkerij en vormgeving, gedigitaliseerd.

Deze moeten nog worden beschreven en in een database worden gezet. In samenwerking met de heer A.A. teenkist is daartoe een kleine aanzet gegeven.

Tevens zijn een aantal fotoalbums gedigitaliseerd. De beschrijvingen moeten nog worden gemaakt. De fotocollecties zijn geïnteriseerd bij de betreffende archiefvormers. De uitgewerkte beschrijvingen moeten de afbeeldingen/foto's toegankelijk maken.

Van veel foto's is niet aan te geven wie de afgebeelde personen zijn. De te beantwoorden vraag is: moeten we deze bewaren?, moeten we deze beschrijven? Moeten we deze wegdoen? Er is eveneens een aantal foto's die zeer slecht van kwaliteit zijn – niet te bepalen wat er is afgebeeld – die wellicht beter verwijderd kunnen worden.

Er is nog veel archivalia te ordenen en te beschrijven, met name van de laatste twee generaties Bentinck van Schoonheten (veel foto's).

Bestuur

De jaarlijkse vergadering van het Bestuur heeft plaatsgevonden op 3 mei 2023.

Donateurs

Het donateursbestand is redelijk stabiel wat betreft het aantal. Dat was eind december 99. De gemiddelde leeftijd van de donateurs is, wat verwacht kan worden bij het onderwerp archief, tamelijk hoog. Hierdoor verliezen we regelmatig trouwe donateurs. Vooral door onze Donateursdagen lukt het om nieuwe donateurs te werven.